

Besluit **Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Master of Arts in het tolken (master) van de Artesis Hogeschool Antwerpen**

datum	1. Inleiding
2 oktober 2012	Bij brief van 19 april 2012 heeft het instellingsbestuur van de Artesis Hogeschool Antwerpen
onderwerp	te Antwerpen een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse
Accreditatierapport en -besluit	Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Master of Arts in het tolken (master).
(000472)	Deze aanvraag is ontvangen op 19 april 2012 en ontvankelijk verklaard op 14 en 19 juni
bijlage	2012.
1	

De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Willy Clijsters, emeritus hoogleraar Universiteit Hasselt 'Zakelijk en economisch Frans', coördinator van een reeks EU-projecten en van de multimediasoftware voor taaldocenten.

Leden:

- Jean Klein, emeritus hoogleraar Universiteit van Mons-Hainout, lid van een aantal vooraanstaande organisaties op het gebied van Duitstalig onderwijs;
- Gheorghe Nicolaescu, universitair hoofddocent Universiteit van Boekarest Duitse en Nederlandse letterkunde, literair vertalen en vertaalwetenschap, publiceert;
- Een student-lid ontbrak. Het evaluatieorgaan, de VLHORA, meldt dat geen student-lid kon worden voorgedragen wegens overmacht. De VLHORA gaf aan dat de commissie tijdens de visitatie studenten uitgebreid heeft bevroegd en dat het studentenperspectief aldus werd meegenomen.

Secretaris:

- Annelies Bloem, secretaris VLHORA.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 2, 3 en 4 mei 2012. Het visitatierapport dateert van 27 maart 2012.

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLHORA vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

De commissie heeft vastgesteld dat de doelstellingen van de opleiding geënt zijn op het Structuurdecreet van 2003 (artikel 58, paragraaf twee). Hierbij is gebruik gemaakt van Europese normen. Daarnaast toetst de opleiding de doelstellingen ook aan de Dublindescriptoren. De opleiding heeft de doelstellingen afgetoetst bij alumni en werkveld. De master Tolken verdiept de competenties van de bachelor Toegepaste taalkunde door het beogen van een degelijke voorbereiding op wetenschappelijk onderzoek, door een bijna perfecte beheersing van minimaal twee vreemde talen, door integratie van culturele kennis in het vertaalproces, kennis van maatschappelijke, institutionele en culturele structuren, internationale ontwikkelingen en de principes van interculturele communicatie. De master Tolken wil in de eerste plaats gesprekstolken opleiden met specifieke beroepsmogelijkheden.

Programma

De programmaonderdelen zijn met behulp van een competentiematrix verbonden aan de eindkwalificaties. Het programma van de master Tolken omvat twee vreemde talen in consecutief tolken. De student kan daarbij kiezen tussen sociaal tolken en bedrijfstolken.. De commissie ziet graag dat er voorzien wordt in meer uren voor de taalverwerving zelf. De commissie vraagt de mogelijkheden om praktijkervaring op te doen te verbeteren, onder andere door in een stage of een skills lab te voorzien van voldoende omvang. Bij iedere taal hoort een culturele component. Volgens de commissie is de academische gerichtheid binnen de master Tolken aanwezig. Ze stelde vast dat de studenten de ontwikkelingen in de verschillende tolktheorieën kennen, en deze kunnen gebruiken om over hun prestaties te reflecteren. De student schrijft ook een masterproof. De commissie stelde vast dat de opleiding een aantal internationale elementen bevat en raadt de opleiding aan deze verder uit te bouwen.

De samenhang in het programma vertoont een logische voortgang over het academiejaar. De onderdelen bouwen voort op de vergelijkbare onderdelen in het bachelorprogramma of bieden een verdiepende specialisatie.

De commissie stelde vast dat er geen systematische studietijdmetingen zijn, volgens de opleiding omdat de resultaten van de enquêtes aangeven dat de studenten geen problemen

Pagina 3 van 9 hebben met de studie- en werklust. Het laattijdelijk inleveren van de masterthesis geeft de commissie aanleiding tot het verzoek manieren voor te stellen om een objectieve kijk op de studielast te krijgen.

De opleiding wil studentgericht, competentiegericht, academisch, flexibel en internationaal onderwijs aanbieden. De opleiding voorziet in diverse werkvormen waar de commissie positief tegenover staat.

Van bij de start van een opleidingsonderdeel krijgen de studenten informatie over de examenvorm en de evaluatiecriteria. De commissie waardeert de diversiteit aan toetsvormen. De evaluatieformulieren die de commissie kon inkijken, zijn degelijk uitgewerkt. Na afloop wordt het toetsgebeuren globaal bevroegd. De commissie zag een degelijk evaluatiesysteem, dat een objectieve beoordeling mogelijk maakt.

Het thema van de masterproef moet aansluiten bij één van de opleidingsonderdelen van de masteropleiding. Wanneer de masterproef een vertaling omvat, dan moet ze ook een vertaalcommentaar en -analyse bevatten in de doeltaal. De masterproef kan in het Nederlands worden geschreven of in één (of twee) van de bestudeerde talen. De opleidingen verwachten een samenvatting van 500 woorden in een van de gevolgde vreemde talen wanneer de masterproef in een A-taal werd opgesteld. De commissie waardeert het dat de opleidingen een programma voor plagiaatcontrole gebruiken. De opleiding hanteert de decretaal voorziene toelatingsvoorwaarden. Studenten met een bachelordiploma Taal- en letterkunde moeten een voorbereidingsprogramma volgen. Studenten die instromen met een professioneel bachelordiploma moeten een zwaarder schakelprogramma volgen.

Inzet van personeel

Inzake professionaliseringsbeleid werd een nota uitgewerkt in 2011. Personeelsleden volgen didactische bijscholing. De commissie is echter van oordeel dat meer bijscholing op didactisch vlak wenselijk is. De commissie vindt het positief dat er taakstellings- en functioneringsgesprekken worden gehouden. Ieder lid van het onderwijzend personeel heeft de kans onderzoek te doen en krijgt daartoe de nodige onderzoekstijd.

De commissie heeft tijdens de gesprekken met genoeg kunnen vaststellen dat heel wat personeelsleden een band hebben met de professionele wereld, en nog steeds actief zijn binnen het domein van het vertalen of het tolken. De commissie heeft echter vastgesteld dat het academiseringsproces wat laat op gang is gekomen. De commissie stelde daarnaast een belangrijke progressie vast van de onderzoekscijfers sinds 2008.

De docent-studentratio is globaal 1:14,5. De commissie stelde vast dat de contacten tussen docenten en studenten vlot verlopen. Ze vernam in haar contacten met het onderwijzend personeel dat de taakbelasting als te zwaar wordt ervaren en vraagt de opleiding hier aandacht aan te besteden. De commissie heeft voor facet 3.3 'kwantiteit personeel' een onvoldoende gegeven. Op grond van een grondige analyse door de opleiding van het personeelsbeleid heeft de commissie de opleiding het vertrouwen geschonken en het onderwerp 'inzet personeel' als voldoende beoordeeld.

Voorzieningen

De commissie zag een indrukwekkend maar gedateerd gebouw, dat moet worden gerenoveerd. De bibliotheek is volgens de commissie degelijk uitgebouwd. De talenpractica dienen te worden vernieuwd. Er zijn voldoende computers, maar de toegang tot internet en de stabiliteit van het netwerk kunnen beter. Er dienen meer ruimtes voor zelfstudie, groepswork en het onderwijzend en onderzoekspersoneel te komen.

Sinds 2009 voorziet het departement Vertalers en tolken meerdere niveaus van studentenbegeleiding. Uit de studentenbevragingen blijkt dat de communicatie naar de

Pagina 4 van 9 studenten beter kan. Studenten klagen verder ook over het disfunctioneren van de Artesiswebmail. De commissie pleit voor een buddy-systeem voor inkomende Erasmusstudenten. De commissie heeft facet 4.1 'materiële voorzieningen' als onvoldoende beoordeeld. Omdat de commissie er alle vertrouwen in heeft dat deze materiële problemen binnen afzienbare tijd opgelost zullen worden, aangezien er een relocatie in het vooruitzicht is, heeft de commissie het onderwerp 'voorzieningen' als voldoende beoordeeld.

Interne kwaliteitszorg

Om de kwaliteitszorg te bewaken, ontwikkelt het departement onder meer beleidsplannen rond kwaliteitszorg, onderwijs, onderzoek, infrastructuur en personeelsbeleid. Daarnaast zijn er tevredenheidsmetingen om systematisch de kwaliteit van de opleidingen te onderzoeken. Elk aspect dat minder dan 2,8 scoort op een vierpuntsprofiellijn komt in aanmerking voor een verbeteringstraject.

De resultaten uit de verschillende enquêtes en de competentiemeting vormen de basis voor SMART-verbeteringstrajecten en actieplannen. Voor structurele problemen worden actieplannen opgesteld. De commissie zag dat er effectief verbeteringsmaatregelen worden uitgewerkt naar aanleiding van bevragingen. De commissie stelde vast dat de opleiding rekening heeft gehouden met aanbevelingen uit de vorige visitatie en vindt dit positief. Medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld zijn actief bij de interne kwaliteitszorg betrokken door deelname aan commissies, raden of resonantiegroepen. De commissie stelt vast dat deze betrokkenheid voor de alumni en het afnemend beroepenveld structureler kan worden uitgebouwd en dat de opleiding de resultaten van besprekingen en bevragingen systematischer terug kan koppelen.

Resultaten

De commissie stelde vast dat de gediplomeerde vertalers en tolken vlot werk vinden. De onderzoekscompetenties zijn aanwezig en de studenten zijn vertrouwd met verschillende wetenschappelijke theorieën. Door de academisering was de praktische kant van de opleiding Tolken wat gereduceerd, maar de commissie is van oordeel dat het gerealiseerde niveau goed is dankzij de mix aan wetenschap en praktijk. De commissie heeft verschillende masterproeven gelezen en vindt ze over het algemeen degelijk uitgewerkt. Ze vraagt de opleiding om blijvend te waken over de kwaliteit van de masterproeven en meer bepaald over de diepgang, bronconsultatie en taalzorg, zowel in het basiswerk als in de synthese. Sommige masterproeven zijn helemaal of grotendeels te descriptief en vragen om een meer kritische benadering en integratie van analyse.

Vlaanderen heeft geen traditie in het verzamelen van slaagcijfers per studiegebied en/of opleiding over de jaren heen. Op basis van de beschikbare gegevens stijgt het aantal studenten dat langer doet over de opleiding. Slechts 38,9 procent van de studenten in de master in het Tolken behaalde minstens 75 procent van de opgenomen studiepunten. De commissie stelde vast dat de opleiding de intentie heeft het beleid rond onderwijsrendement verder uit te werken. De commissie vraagt de opleiding na te gaan hoe het aantal drop-outs en afhakers kan worden verminderd.

Conclusie

Academiseringsproces

De NVAO heeft bij de analyse van het opleidingsrapport bijzondere aandacht besteed aan het academiseringsproces. Zij heeft zich meer bepaald de vraag gesteld of de realisaties en plannen, op grond waarvan de commissie haar oordeel vormt, voldoende aannemelijk

Pagina 5 van 9 maken dat de academiseringsdoelstellingen in 2013 worden gerealiseerd en de opleiding dan volledig aan de accreditatiecriteria zal beantwoorden.

De NVAO heeft daarbij gebruik gemaakt van het accreditatiekader (hoofdstuk 4) ten behoeve van de accreditatie van academiserende opleidingen. Samengevat zijn daarbij volgende criteria aan de orde:

- uit de doelstellingen blijkt duidelijk dat een wetenschappelijke oriëntatie wordt beoogd en er worden onderzoekscompetenties verwoord;
- academisering komt aan bod in de inrichting en opzet van het programma, inbedding van het onderwijs in het onderzoek is reeds duidelijk zichtbaar en de reeds gerealiseerde plannen en voornemens geven vertrouwen dat de doelstellingen van het omvormingsdossier worden gehaald;
- een onderzoeksomgeving, die de opleiding ondersteunt en voedt, is in ontwikkeling en de docenten zijn in voldoende mate betrokken bij het onderzoek;
- het is aannemelijk dat de opleiding de academiseringsdoelstellingen in 2012-2013 heeft gerealiseerd en dan dus volledig aan de accreditatiekaders voldoet.

De NVAO stelt vast dat de commissie in mei 2012 een opleiding aantrof die behoorlijke vorderingen heeft gemaakt in het academiseringsproces en reeds resultaten neerzet rond academisering.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	OOORDEEL	FACET	OOORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifieke eisen	G
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	G
		2.3 samenhang programma	G
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	G
		2.6 studieomvang	Ok
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	G
		2.8 beoordeling en toetsing	E
		2.9 masterproef	V
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	G
		3.2 kwantiteit	O
		3.3 kwaliteit	G
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	O
		4.2 studiebegeleiding	V
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	V
		5.2 maatregelen tot verbetering	V
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	G
		6.2 onderwijsrendement	V

Eindoordeel: positief

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	ORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel: positief

betreffende de accreditatie van de Master of Arts in het tolken (master) van de Artesis Hogeschool Antwerpen.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Master of Arts in het tolken (master) van de Artesis Hogeschool Antwerpen goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Antwerpen wordt georganiseerd.

Gelet op de door de instelling aangevraagde overgangsmatige regeling inzake academisering wordt de accreditatie verleend voor een periode van 6 jaar.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2018-2019.

Den Haag, 2 oktober 2012

Voor de NVAO,

K.L.L.M. Dittrich
voorzitter

¹ Het ontwerp van accreditatierapport en –besluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. De instelling heeft geen gebruik gemaakt van de gelegenheid om te reageren.

Pagina 9 van 9 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Artesis Hogeschool Antwerpen
– adres instelling:	Keizerstraat 15 B-2000 ANTWERPEN BELGIË
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Master of Arts in het tolken
– niveau en oriëntatie	master
– studieomvang	60 studiepunten
– opleidingsvarianten	
– afstudeerrichtingen:	nvt
– studietraject voor werkstudenten:	nvt
– vestiging opleiding	Antwerpen
– onderwijstaal	Nederlands
– studiegebied	Toegepaste taalkunde